

Mathesius tím dělá z Taťany necitu. Podolinský zase zbytečně sentimentalizuje. Daleko výstižněji překládá např. Fikar ve Strýčku Vaňovi Soninu repliku: „Daďa Vaňa, skučno!“ jako „Strýčku Vaňo, obrať list!“ Soňa tedy skutečně jen chce, aby strýček Vaňa změnil předmět hovoru; ve starších překladech, Prusíkově a Papáčkově, se pochopitelně opět mluví o nudě.

V některých bodech hry záleží spíše na vztazích mezi postavou a tím, co říká, postavou a situací apod. V takových případech si i pozornosti překladatele spíše než obsah repliky zaslouží její zaměření, morální podbarvení, vyjádřené často nějakým pomocným slovem, zájmenem, spojkou apod. O postavě hodně prozrazuje již to, zda se ztotožňuje s myšlenkou, kterou říká; na Poljinu otázku, proč Těťerev pije, odpovídá Taťana u Mathesia: „Život ho otravuje,“ u Podolinského: „Smutné je žít . . . clivo.“ V originálu je „Žít skučno . . .“ — tedy u Mathesia se Taťana od životního smutku distancuje a Těťereva komentuje trochu frivolně.

Celou dílčí studii by šlo napsat o tom, jak naši překladatelé tlumočí anglické „you“ a jaké vztahy mezi postavami navozují tím, že se rozhodnou pro tykání nebo vykání. Aspoň částečnou oporu v originálu mají u Shakespeara, protože tam se liší (i když ne jednoznačně) oslovení „you“ a „thou“. Ale i zde jsou rozdíly mezi českými interprety. Ve Večeru tříkrálovém (1.—3.) si Tobiáš Říhal dobírá Ondřeje Třasořitku; jen výjimečně mu tyká, snad tehdy, když chce zastřít ironický smysl svých replik. Herec si bude počínat trochu odlišně podle toho, který text bude hrát:

Ó rytíři, potřebuješ sklenku sektu. Zda jsem tě kdy viděl tak poražena na hlavu?

(J. V. Sládek)

Rytíři, rytíři, měl byste se posilnit douškem kanárského. Jakživ jsem vás neviděl takhle na lopatkách.

(E. A. Saudek)